

N:o 75.

Af Herr **C. Larsson**: Om beviljande af anslag för inlösen af aktierna i det bolag, som verkställt omläggning af allmänna landsvägen genom Wedens och Bollebygds härader af Elfsborgs län.

År 1834 omlades två mil af allmänna landsvägen genom Wedens och Bollebygds härader emellan Göteborg och Borås för en kostnad af 31,000 R:dr Banko, motsvarande 46,500 R:dr R:mt, hvartill medlen sammanskjötos af ett bolag, hvilket fick Kongl. Maj:ts tillstånd att efter fastställd taxa uppbära afgift af trafikerade, tills bolagets kapital med derå löpande sex procent årlig ränta blifvit återgulda.

Då ifrågavarande väg var en af de mest befarna i Riket, emotsågs afgiftens upphörande inom en tid af högst femtio år, hvadan folket i orten, belåtet med lättnaden i kommunikationen emellan ofvannämnda städer, desto heldre som forslandet af köpmansgods utgjorde en inbringande binäring, understödde väganläggningen och åtog sig underhållet af den nya vägen lika med den gamla landsvägen, som öfvergafs. Men sedan vestra jernstambanan och bibanan derifrån till Borås blifvit anlagda, har trafiken på berörda landsväg inskränkt sig till de resor, som från vestra delen af Wedens härad och hela Bollebygds härad till stapelorten Göteborg och närmaste uppstaden Borås måste af befolkningen företagas. Häraf har det förhållandet uppstått att, ehuru vägbolagets kapital amorterats så, att deraf nu återstå blott 20,775 R:dr, vägafgiften ej betäcker årliga räntan derå, än mindre räcker till fortsatt kapitalamortering, samt att nämnda befolkning således ser sig betungad för alltid med en ganska dryg utskyld, som uppgår till somligas hela förtjenst på deras resor.

Bollebygds härad är blott 88 $\frac{1}{2}$ mantal, beläget i en mager skogsbygd, der hemmansäboerna måste årligen köpa spanmål och fylla bristen deraf genom binäringar. Inom häradet finnes sju mil svårhållen landsväg och derå har inom sednare tiotal år nedlagts, utom årliga underhållet, en förbättringskostnad af 26,300 R:dr eller nära 300 R:dr på hvarje mantal.

Jag torde fördenskull ej missträcka mig, då jag djerfves hoppas, att Riksdagen skall från den fattiga befolkningen afflyfta den börda jag beskrifvit, genom beviljande af nödigt anslag till inlösen af vägbolagets återstående aktier; hem-

ställande att samma anslag måtte utgå af de belopp, som Riksdagen beviljar till omläggning af backiga vägar.

Ingen skilnad finnes emellan det behof, som här eger rum, och det som uppkommer af framtida väganläggningar, emedan det synes vara enahanda om en väg anlägges före eller efter anslags beviljande, och synes den befolkning, hvars talan jag har äran föra, vara lika berättigade till expropriationsersättning för jernvägens skull med dem, som tillsläppa jord, enär samma befolkning genom jernvägen undandrages rättigheten att lika med öfriga Svenska folket få fritt befara de allmänna vägar den underhåller, och hvilken rättighet måste vara lika helig som besittningen af ett litet jordområde, hvilket till jernvägen afstås.

Det Utskott, hvartill Kammarerna behagar remittera denna motion, skall jag tillhandahålla nödiga handlingar till upplysning och bestyrkande af mina uppgifter.

Stockholm den i Januari 1867.

Carl Larsson,
från Elfsborgs län.

N:o 76.

Af Herr C. Larsson: Om upphörande af alla på jordfastighet nu lagda skatter och onera samt utgörande i stället af bevilning.

Om det är samnt att jordbruket är Svenska folkets förnämsta modernäring, så är det lika visst att jordbruket bör omhuldats, om det skall uppfylla sitt ändamål och uppbära sitt namn. Tyvärr har detta, som mig tyckes, icke varit förhållandet hittills, då jordbruket och hemmantalet belastas med nära noga alla upptänkliga utskylder, hvaraf andra näringar och kapitaler ej hafva drabbats. Att uppräknat alla utgiftsposter, som trycka jordbrukaren och jorden, kan icke ske genom blotta minnet. Detta har vållat att jordbrukaren icke mäktat rätt bruka sin jord, utan har den blifvit utsugen så att snart ingen kan lefva af jordbruket, som derjemte icke eger någon binäring eller kapital. Och den, som eger kapitaler, vill icke för dessa tillägga sig någon jord, emedan kapitalet gifver med mindre arbete mera än jorden med tungt arbete; jag hemställer därför värdigt till Riksdagen,